

min Side, naar det kun staaer fast, hvorpaa jeg lægger Vægt, at den overordnede Amtscommune virkelig kommer til at omfatte Amtet — hvad enten man nu vil blive staaende ved Amtsinddelingen, hvad man vist bliver nødt til, eller tage en anden — og famler det til en aandig Personlighed, der har Bevidsthed om at være et afsluttet Hele, og som kan forfølge alle de fælles Siemød ved fælles Bestræbelser, og at den overordnede Commune dernæst udfyres med saadan Myndighed, at den kan siges, i al Fald tilnærmelsesviis, at realisere Grundlovens Forbringer om Selvbestyrelse. Vil man saa stryge det Øvrige, skal det fra min Side ingen afgjort Modstand finde. Jeg troer, at det, der i saa Henseende substitueres for det Bestaaende, er bedre end det Bestaaende, men jeg skal ikke gjøre Indvending imod, at man lader det beroe, til man kan ordne de mindre Communes Forhold, men jeg troer ikke, at de ville finde en Tugtemester, men derimod en Forsvarer i det overordnede Raad. Det forekommer mig klart, at Amtmanden ikke bliver værre, ved at han sidder, ikke som Regjeringsautoritet, men som Formand i den overordnede Communalbestyrelse, og jeg kan forsikre, at det er langt mere tilfredsstillende at føle sig som Chef for en selvstændig folkelig Institution end som en Tugtemester, der er indsat af Regjeringen; jeg troer, at idetmindste de Amtmænd, der ere indsatte efter Grundlovens Givelse, ville være mere tilbøjelige til at slutte sig til Amtsraadet end til at stille sig over det. Men han vil, som sagt, ikke blive værre derved, at endeel Folkevalgte, hvoriblandt ogsaa Delegerede fra Kjøbstæderne, deeltage i Bestyrelsen. Der er ikke den mindste Fare for, at der ved denne Ordning tages det Mindste fra Kjøbstæderne, og at navnlig Amtsraadet skulde befatte sig med Handel og Skibsart. Amtsraadet har sin bestemt begrændsede Virkefærd, og her kan der spørges, om Noget skal tilføjes eller udelades. Jeg mener, at det foreslaaede Virkefærd har et passende Omfang, men derom kan man jo have forskjellige Meninger, og jeg kan naturligviis ikke falde paa, i saa Henseende at ville bestemt fastholde et eller andet underordnet Punkt; thi det er jo det Væsentlige ved en

constitutionel Minister, at han maa finde sig i, at der er andre Anstuelser end hans, og at de maa kunne gjøre sig gjældende, hvilket aldeles ikke udelukker, at der kan være Punkter, med Hensyn til hvilke han maa gjøre den samme Frihed gjældende for sig, ligesom han indrømmer Andre at staae fast paa deres Anstuelser. Jeg gjentager: troer man, at de Bestemmelser, der indrømme Amtsraadet Ret til at være en overordnet Instants ligeoverfor de mindre Communer, skulle medføre nogen Fare, saa taber Loven i mine Dine intet Væsentligt af de Goder, den vil afstedkomme, ved at udelade dem; men jeg troer ikke, man efter en nærmere Overveielse vil gjøre det. Den særlige communale Selvstændighed, Organisationen af de særlige Communes Bestyrelse og Myndighed saavel som det hele Bestatningspørgsmaal ere Ting, der ligge udenfor dette Lovforslag, Ting, som, hvis jeg bliver i Forretningerne, ganske vist skulde være Maalet for mine Bestræbelser at bearbejde, men hvad man ikke med Nette kan forbre skal stee ved denne Lov, og som jeg endog troer, at det vilde være uklogt i Form af Endringsforslag til Sagens anden Behandling at ville bringe ind i Loven, — Noget, som jeg forøvrigt maa henstille til ethvert af de ærede Medlemmer.

Formanden: Da adskillige Medlemmer endnu have ønsket at udtale sig om denne Sag, skal jeg hermed slutte Forhandlingerne for idag.

Forinden jeg angiver Dagsordenen for næste Møde, skal jeg meddele, at Valget af et Medlem til at indtræde i Rigsraadet er bekræftet at skulle foregaae Fredagen den 1ste November Kl. 7 om Aftenen her i Salen, og at Stemmesedler ville blive tilfjældede de Herrer Medlemmer imorgen, ligesom Bekjendtgjørelse om Valget da ogsaa vil blive udstedt.

Næste Møde vil blive afholdt imorgen Middag Kl. 1.

Dagsordenen vil være:

1) Valg af 5 Medlemmer til et Udvalg med Hensyn til:

Udkast til Lov, angaaende Ophævelse af den til Gaarden Matr. = Nr. 120 i